

3.4.2025

Kasvinsuojeluneuvottelukunnan kokouksen muistio

Aika: 3.4.2025 klo 13-15.30, Tukes. Kokous pidettiin Teamsin välityksellä

Osallistujat:

Tove Jern (MMM, pj.), Anttila Heli (Tukes, siht.), Aarnio Leena (luke), Fredrik Grannas (SLC), Heikkilä Andreas (Kemianteollisuus), Jalli Marja (Luke), Korhonen Nette (Metsäteollisuus), Laitinen Pauliina (Tukes), Maria Liljeström (Berner), Pasi Mäkelä (MMM), Mäkinen Kristiina (HY), Mäki-Valkama Tuula (Ruokavirasto), Peltonen Sari (ProAgria), Peltovuori Päivi (Corteva), Pousi Tomi (HMLry), Reskola Veli-Pekka (MMM), Johanna Santala (Ruokavirasto), Tarkkanen Minni (Bayer), Sahin Taina (MMM), Savonmäki Marja (MMM), Tilli Kim (Ruokavirasto), Vehkalahti Emma (MMM), Virtanen Mika (MTK);
Lisäksi esityksen pitäjinä: Sari Autio (Tukes), Tiina Koivula (Ruokavirasto), Kukka Kuttilainen (Tukes), Jussi Ollikka (Tukes) ja Anna Poimala (Luke).

1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

3. MMM: ajankohtaiset kuulumiset (Tove Jern, 10 min)

Lakia kasvinsuojeluaineista muutettiin syksyllä 2024 ja lakiin tuli uusina kohtina mm. kasvinsuojeluaineen käyttö droneilla tutkimus- ja kehitystarkoituksiin ja toisena muutoksena kaasuvälitteistä koskevia tarkennuksia. MMM on antanut dronileivityksestä asetuseräluonnoksen, joka on lausontokierroksella 25.4. asti. MMM:n toinen asetuserä luonnoksiin liittyy on vasta alkutekijöissä ja saataneen lausunnon loppuvuodesta 2025.

Keskustelua. T. Mäki-Valkama: Miten poikkeuslupia saadaan sujuvimmin haettua, jos Suomeen tulee äkillinen karanteenituhoojien invaasio?

Tukes: Poikkeuslupaa tulee hakea Tukesista. Hakijana voi olla Ruokavirasto tai maatalousalan järjestö. Metsäpuolella esim. metsäpistiäisen torjuntaan voisi tulla äkillinen torjunnan tarve. Mutta siitä tehdään kuitenkin ennakkoseurantaa, jolloin tilanne tiedetään ennakkoon.

P. Peltovuori muistutti, että firmojen kanssa kannattaa myös keskustella pikaisesti, että saadaan selvyyttä, millä yrityksellä on valmistetta saatavilla. Ei ole itsestäänselvää, että

valmisteita olisi heti hyllyssä, mutta hätätapauksissa toimitus voi myös olla nopea. Peltovuori nosti esiin myös, että olisi hyvä olla selvillä, miten poikkeuslupaprosessi etenee, ja ketkä ja millä perusteilla poikkeusluvan voi saada, jos hakijoita olisi useampia.

Sovittiin, että järjestetään yhteinen kokous Ruokaviraston ja Tukesin välillä poikkeuslupien varautumiseen. Myös firmojen edustus olisi hyvä olla mukana.

4. Tukesin ajankohtaiset asiat kasvinsuojeluaineista (Pauliina Laitinen, Tukes, 30 min)

Ajankohtaisia kuulumisia, poikkeusluvut, kasvinsuojeluaineiden myyntimäärät, urea-valmisteet

Tukesissa aloitti uusi pääjohtaja Tomi Lounema helmikuussa 2025. Tukesissa oli v. 2024 lopussa yhteistoimintaneuvottelut (YT:t), josta vähennyksiä tuli myös kasvinsuojeluaineita koskeviin ryhmiin. Kasvinsuojeluaineiden luvissa on pitkään ollut viivästyksiä. Kuluneen vuoden aikana on tehty lupaprosessien ja päätöspohjien uudistamisia. Tukesin antamista myyntipäällyksistä luovutaan 1.5.2025 ja tilalle tulee tiiviissä muodossa käyttö ja rajoitukset - liite, millä säästetään Tukesin työaikaa. Uusi maksuasetus tulee voimaan 1.1.2025 alkaen. Uudistuksessa tuli indeksikorotuksia ja työtuntihinnan korotus 104 e -> 113 e/t.

Tehoaineiden myyntimäärät julkaistaan [netissä](#) ja tuoreimmat julkaistut tiedot ovat vuodelta 2023. Tukes ei tee tulkintaa myyntimääristä. Herbisidien myyntimäärät ovat moninkertaiset verrattuna muihin valmisteryhmiin.

Urea-valmisteita käytetään metsäpuiden juurikäävän torjuntaan. Urea-tehoaine uudelleen hyväksyttiin EU:ssa 1.5.2024 ja sen jälkeen valmisteille piti hakea uudelleen hyväksymistä. Yksi toimija haki valmisteelleen uudelleen hyväksymistä. Yhden valmisteen osalta on tehty valitus poistopäätöksestä hallinto-oikeuteen, ja siten kyseisen valmisteen poistaminen ei ole lainvoimainen.

Poikkeuslupia voidaan myöntää kasvinsuojelulliseen hätätilanteeseen, jonka hallintaan ei ole muita kohtuullisia keinoja. Poikkeuslupien käsittelyaika on 60 vrk. Lupia on vuosittain käsitelty noin 10-20 lupaa. Harkinnassa kiinnitetään huomiota käytön rajoituksiin, tehokkuuteen ja resistenssiin. Tarvittaessa riskinhallintamenetelmät asetetaan pahimman skenaarion perusteella, koska riskinarviointia ei välttämättä ole pystytty tekemään.

Keskustelua:

P. Peltovuori: Millä perusteilla poikkeusluvut myönnetään, jos useampaa poikkeuslupaa haetaan samaan käyttötarkoitukseen. Peräänkuulutettiin lupien harkinnan ennaltanäkyvyyttä. Tukes: Ei ole selkeää ennako-ohjetta. Poikkeusluvan myöntämiseen vaikuttaa esim. se, onko jollakin valmisteella olemassa valmista riskinarviointia tai että riskit ovat vähäisemmät kuin toisella valmisteella.

A. Heikkilä, Kaste ry, kysyi, onko nyt Tukesissa tehty uudistukset riittäviä lupajonojen purkamiseksi. Onko näköpiirissä reittiä, miten jonot saataisiin purettua ja lupia saataisiin käsiteltyä aikataulussa? Hinnat ovat nousseet, mutta luvat ovat paljon myöhässä.

Laitinen, Tukes: Reittiä ei ole tällä hetkellä näkyvissä. Työskentely on melko tehotonta, koska ei ole käytössä kunnan sähköisiä järjestelmiä ja nykyisissä järjestelmissä on paljon

kehitysvelkaa. Tukes ja MMM keskustelevat parhaillaan kasvinsuojeluaineita koskevasta järjestelmäkehityksestä ja sen rahoituksesta.

M. Virtanen, MTK kysyi, kuinka paljon pystytään hyödyntämään vyöhykehyväksyntää, jotta kansallista arviointia voisi tehdä vähemmän. Virtanen kiitteli Tukesin työskentelyä poikkeuslupien työstämisessä.

Laitinen, Tukes: nykyään kommentoidaan paljon vyöhykearviointeja arvioinnin aikana, mikä helpottaa kansallista työstämistä.

T. Mäki-Valkama, Ruokavirasto, esitti kysymyksen tarkastusten työsuojelullisesta näkökulmasta ja kysyi, mistä saisi tietoa, mille tehoaineille tarkastaja voi tarkastuksilla altistua. Ruokavirasto testauttaa työntekijöitä ennen ja jälkeen kasvukautta altistumisen arvioimiseksi. Laitinen huomautti, että kaikki hyväksytyt valmisteet ovat läpäisseet ennakkotarkastuksen ja niiden riskinarvioinnissa on arvioitu käyttäjän altistuminen. Todennäköisesti tarkastajat eivät altistu suuresti kasvinsuojeluaineille tarkistuskäynneillä.

N. Korhonen, Metsäteollisuus kysyi, onko Karate Zeon -tekniikalle tulossa korvaavaa tuotetta? Kyseisen tuotteen myynti ja jakelu ovat päättyneet. M. Virtanen, MTK vastasi, että Syngenta olisi hakemassa lupaa vähän vastaavalle Karate 5 SC -valmisteelle, mutta asiaa pitää vielä selvittää tarkemmin.

5. Komission auditointi kasvinsuojeluaineiden valvonnasta ja luvista (2024) ja tuleva auditointi kestävän käytön ohjelmasta (2025) (Sari Autio, 10 min)

Vuonna 2024 komissio auditoi Suomen kasvinsuojeluaineiden hyväksymisjärjestelmää (Tukes), käytönvalvontaa (Elyt + Ruokavirasto), kaupan valvontaa (Tukes) sekä tuonnin ja viennin valvontaa (Tulli). Valvonta tehtiin touko-kesäkuussa etänä ja paikan päällä. Tukes antoi kirjalliset vastaukset komission raporttiin, jossa oli annettu 77 havaintoa. Kasvinsuojelulupien hyväksymisjärjestelmä todettiin asetuksen mukaiseksi, mutta määräaikaisten ylitykset todettiin huomattaviksi. Komissio antoi palautteenaan toimenpidesuunnitelmaan: 1. poikkeuslupien vähentäminen ja luvat mieluummin tavallisina lupina. 2. Kaupan ja käytön valvonnan riskiperusteisuus koko ketjussa. Vaatimus, että pitäisi olla olemassa ajantasainen lista kasvinsuojeluaineita myyvistä toimijoista. 3. Valvontakäyntien ennakoilmoituksista luopuminen. 4. Valvottavista valmisteista pitäisi tehoaineen lisäksi valvoa epäpuhtauksia ja apuaineita.

Suomen vastausten perusteella komissio katsoi, että valvontakäyntien ennakoilmoittautumisista voidaan luopua pitkien matkojen vuoksi. Suomen tilanteessa (mm. pienet markkinat) luvanhakijoiden heikko kiinnostus hakea varsinaisia lupia johtaa toistuviin poikkeuslupiin.

Tulossa kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön puitedirektiivin auditointi kesälle 2025.

Keskustelu: T. Mäki-Valkama kertoi, että komission eri auditoinneissa on poikkeavuuksia toimenpidesuunnitelmissa. Esim. rehujen auditoinnissa ei mennyt läpi, että valvonta tekee ennakoilmoituksia valvottaviin kohteisiin. Mutta jatkossa Ruokavirasto dokumentoi sen, miten se ilmoittaa valvonnoista ennakkoon.

6. Tukesin kasvinsuojeluainevalvonta (Jussi Ollikka, Tukes, 15 min)

Ollikka kertoi, mitä kaikkia lainsäädännön piirissä olevia kemikaaleja valvotaan. KS-aineiden valvonnassa ei ole yhtä valvojaa, vaan valvojilla on muitakin aloja, mitä he valvovat. KS-aineille tehdään reaktiivista valvontaa, joka perustuu Tukeisiin tuleviin ilmoituksiin, mm. nettisivujen ilmoitusjärjestelmän, sähköpostien kautta ja EU:n yhteisen RASF yhteyspisteen kautta tuleviin ilmoituksiin. Ilmoituksia noin 10-30 tapausta vuodessa. Suunnitelmallinen eli proaktiivinen valvonta perustuu valvontasuunnitelmaan. Painopisteinä ovat olleet erityisesti tarkkailtavat tehoaineet sekä pohjoismaisen yhteistyön kautta tulevat hankkeet. Proaktiivisessa valvonnassa otetaan näytteitä sekä valvotaan myyntipäällyksiä ja pakkausten merkintöjä. Reaktiivisen valvonnan isoimpia teemoja ovat luvattomat valmisteet, valmisteen vanhentuneet tiedot erityisesti verkkokaupassa, perusaineet, joita on saatettu markkinoille kasvinsuojeluaineena lainsäädännön vastaisesti ja rajapintavalmisteet (kuten lannoite/KS-aine tai biosidi/KS-aine). Lannoiteasioissa valvontaa tehdään yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Proaktiivisen valvonnassa havaittu, että useinmiten valmisteen koostumus vastaa testatuilta osin lupaa. Kemikaali-ilmoituksissa päivitys saattaa jäädä tekemättä, jos luvassa on tapahtunut muutoksia. Toimijat korjaavat puutteet nopeasti, kun niihin puututaan.

Keskustelu. Onko otsoniveden käyttö biosidi- vai kasvinsuojelukäyttöä? EU:n biosidiasetus muuttui äskettäin ja muutoksen seurauksena otsonaattoreille pitää hakea lupaa jatkossa. Ei lupaa hakeneet otsonaattorit pitää poistaa markkinoilta.

7. Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonta (Tiina Koivula, Ruokavirasto, 15 min)

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonta on siirtynyt Mira Liiriltä Tiina Koivulan vastuulle. Käyttöä valvotaan toimialoilla, joissa ks-aineita käytetään ammatissa sekä ehdollisuuden valvonnassa, joka kohdistuu EU:n suoria tukia ja tiettyjä osarahoitteisia tukia hakeneisiin viljelijöihin. Virallista valvontaa on ohjattu maatalouden lisäksi myös metsätaimitarhoihin, kiinteistöhuoltoyhtiöihin, kasvihuoneviljelmiin, golfkenttiin jne. Valvonnasta tehdään paperiset valvontapöytäkirjat, eikä käytössä ole sähköistä järjestelmää. KS-lakiin tuli seuraamusmaksu vuoden 2025 valvonnoista alkaen. Ruokavirasto voi määrätä seuraamuksen tutkinnon suorittamisen, ruiskuntestauksen ja kirjanpidon laiminlyönneistä. Vuonna 2024 valvonnassa oli 85 toimijaa, joista 21 havaittiin puutteita. Ehdollisuuden valvonta tehdään vuosittain 1 % tiloista eli noin 450 tilalla. Osa valvonnasta toteutetaan tilakäynneillä ja osa tehdään asikirjavalvontana. Vuoden 2025 painopisteinä ovat lohkot vesistöjen varsilla ja pohjavesialueilla.

8. Kasvinsuojeluaineet metsätaloudessa (Anna Poimala, Luke, 20 min)

KS-aineita käytetään metsätaimitarhoilla, siemenviljelyksillä, taimikoissa ja hakkuiden yhteydessä juurikäävän torjunnassa. Metsätaloudessa käytettyjä ks-aineita ei ureaa lukuunottamatta voida erottaa maataloudessa käytetyistä valmisteista. Kantokäsittelyä tehdään ennaltaehkäisevästi juurikäävän torjumiseksi urealla ja biologisella Rotstopilla. Jos

juurikäpää on kunnolla päässyt maaperään, pitää puulaji vaihtaa havupuista lehtipuihin. Urea muuttaa kannon pH:ta, ja estää itiöitä kasvamasta. Rotstop kilpailee juurikäävän itiöiden kanssa elintilasta. Molemmat valmisteet tehokkaita ja toimivia päätehakuissa. Urean käyttö on vähentynyt 2020 alkaen. Yhtenä syynä on urean saatavuusongelmat Ukrainan sodan vuoksi.

Metsätaimitarhojen ks-aineiden käyttö perustuu minor use -lupiin. Metsätaimia viljellään 30 ha alalla kasvihuoneissa ja 80 ha avomaalla (karkea arvio). Yleisesti torjutaan harmaahometta, joka säilyy myös talvisäilytyksessä. Yleisesti käytössä on fludioksoniiliä sisältävät valmisteet, ja kyseisen tehoaineen voimassaolo EU:ssa saattaa päättyä. Puuntaimien versotaudeista kemiallista torjuntaa käytetään: surmakkaa, *siroccoccusta*, männyn neulaskaristetta ja talvihometta sekä ruosteita (männynversoruoste ja koivunruoste) vastaan. Näille taudeille on tarjolla neljä valmistetta minor use -luvalla. Kemialliselle torjunnalle vaihtoehtoinen valmiste on biologinen Lalstop -valmiste. Sen tehokkuus hyvä, mutta kustannus korkeahko. Tulevaisuudessa mahdollinen valmiste voisi olla Serenade ASO, jolle voitaisiin hakea minor use -lupaa. Rikkakasvien torjuntaan on käytössä neljä valmistetta varsinaisella luvalla.

Tukkimiehentäi hankala havupuuntaimien tuholainen. Torjuntaan käytössä ollut Karate Zeon tekniikan voimassaolo on päätynyt. Markkinoille odotetaan korvaavaa valmistetta. Vaihtoehtoisena käyttönä voisivat olla mekaaniseen suojaan perustuva torjunta, kuten liimat, esim. Woodcoat ja Conniflex, jotka tosin vaativat taimitarhoilta suuria investointeja. Myös maanmuokkaus estää tukkimiehentäin lisääntymistä. Hirvien aiheuttamaa taimikoiden syöntiä voidaan torjua ruiskuttamalla Trico-lampaanrasvaa reppuruiskulla, mutta torjunta on työlästä. Siemenviljelyksillä satomenetykset ovat korkeita. Torjuntaa hankaloittaa sen ajoituksen tarkkuus, kaluston riittävyys ja torjunta-aineiden saatavuus (esim. kuusentuomiruostetta tai neulasia syöviä lajeja ei voida torjua). Kuusenkäpykäriäiselle, männynkäpykoisalle ja punkeille on voimassa olevat valmisteet.

9. Kestävän kasvinsuojelun toimintaohjelma (Kukka Kutilainen, Tukes, 10 min)

Tukes-kampus: uudet pölyttäjähohjeet

Tukesin ohjeistus pölyttäjistä kasvinsuojelukoulutuksen materiaalissa on ollut melko suppeaa ja perustui lähinnä tarhamehiläisiin. Tukes on nyt tehnyt koulutusmateriaalia pölyttäjistä ja niiden suojelusta. Tavoite on motivoida kasvinsuojeluaineiden käyttäjiä vähentämään riippuvuutta kasvinsuojeluaineiden käytöstä ja huomioimaan pölyttäjät paremmin työssään. Koulutus kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä julkaistaan avoimessa oppimisympäristössä Tukes-kampuksessa toukokuussa. Lisää muutakin materiaalia on tulossa, kuten kasvinsuojelu viheralueilla, ruiskuntestauksista ja paljon muutakin aikaisempaa koulutusmateriaalia uudelleen toteutettuna.

10. Muut asiat

Seuraava kokous 23.9. klo 9. Kiinnostavia vinkkejä kesäretken kohteesta voi ilmoittaa neuvottelukunnan puheenjohtajalle ja sihteeristölle.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.25.

Tiedoksi

KS-neuvottelukunta